

Plán péče o přírodní památku Kazatelna

**na období
2012-2021**

Zpracoval: Mgr. Michal Gerža
Sedloňov 133, 517 91 Deštné v Orlických horách
e-mail: gerzamichal@centrum.cz, tel. 776 829 741

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1993
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Kazatelna
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	ONV Jičín
číslo předpisu:	nepodařilo se dohledat
datum platnosti předpisu:	26. 9. 1990
datum účinnosti předpisu:	26. 9. 1990

V roce 1999 byla PP Kazatelna okresním úřadem v Jičíně přehlášena nařízením č. 3/1999.

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Královéhradecký
okres:	Jičín
obec s rozšířenou působností:	Hořice
obec s pověřeným obecním úřadem:	Hořice
obec:	Rašín, Třebnouševs
katastrální území:	Ostrov, Rašín

Příloha č. 1:

Orientační mapa s vyznačením území.

Příloha č. 2:

Ortofotomapa s vyznačením území.

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Katastrální území: Ostrov, 770124

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
415		lesní pozemek		66	18088	18088
417/1		lesní pozemek		46	5185	5185
417/2		ostatní plocha	zeleň	parcely není zapsána na LV	1758	1758
420		lesní pozemek		parcely není zapsána na LV	4888	4888
798		lesní pozemek		83	114075	114075
799		lesní pozemek		60	2971	2971
800		lesní pozemek		36	2406	2406
801		lesní pozemek		36	10729	10729
802		lesní pozemek		36	9139	9139
803		lesní pozemek		98	2062	2062
807		lesní pozemek		99	10304	10304
808		lesní pozemek		83	10304	10304
Celkem						191909

Katastrální území: Rašín, 739456

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
165/1		lesní pozemek		226	208371	208371
181		lesní pozemek		226	280633	280633
514		trvalý travní porost		15	3929	204*
544		lesní pozemek		156	2967	2967
570		lesní pozemek		114	4095	4095
574		vodní plocha	zamokřená plocha	114	3040	3040
575		lesní pozemek		114	968	968
Celkem						500278**

* Rozloha zasahující do PP byla zjištěna pomocí GIS. Podkladem byla digitální vrstva hranic pozemků a hranice PP. Protože digitální vrstvu hranice PP nelze považovat za zcela přesnou (drobné odchylky od hranic parcel), nebylo možné zjistit zcela přesně ani rozlohu části parcely, která je do PP zahrnuta.

** Protože rozlohu parcely zahrnuté do PP jen částečně nelze zjistit přesně, ani souhrnnou hodnotu nelze považovat za zcela přesnou.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha č. 3:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	68,72			
vodní plochy	0,3		zamokřená plocha	0,3
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	0,02			
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	0,18		neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	0,18
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	69,22			

Rozloha PP uvedená v nařízení č. 3/1999 Okresního úřadu v Jičíně je 69,1015 ha. Podle současného parcelního vymezení je rozloha PP přibližně 69,2187 ha. Na území PP došlo od té doby k digitalizaci katastrálního území Rašín a řada parcel byla nově vymezena. Vymezení a rozloha parcel zahrnutých do PP se tak mohla změnit. V jednom případě prochází hranice PP napříč nově vymezenou parcelou a rozlohu části zahrnuté do PP nelze stanovit zcela přesně.

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

PP Kazatelna se nepřekrývá s žádným dalším typem chráněného území.

1.6 Kategorie IUCN

IV. - řízená rezervace

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmět ochrany je v nařízení č. 3/1999 Okresního úřadu Jičín v čl. XIV definován takto: účelem zřízení přírodní památky je ochrana xerothermního lesa svazu *Quercion* s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin.

Lesní porosty na území PP nemají charakter teplomilných doubrav, ale mezofilních lesů hercynských dubohabřin asociace *Melampyro nemorosi-Carpinetum*.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
hercynské dubohabřiny asociace <i>Melampyro nemorosi-Carpinetum</i> Passarge 1962 (biotop L3.1 hercynské dubohabřiny)	přibližně 95 %	Dubohabřiny tvoří téměř celou plochu PP. Většina porostů je svým druhovým složením blízká přirozené druhové skladbě. Převažuje dub a habr, přítomny jsou i další dřeviny. Na severních svazích s bohatší půdou je místy vtroušen i buk. Porosty jsou převážně dvouetážové se silněji vyvinutou spodní mladší etáží a slaběji vyvinutou horní etáží s výstavky dubu, případně buku či lípy. Ačkoliv je les veden jako les vysoký, v minulosti byl z převážné většiny obhospodařován jako les střední či nízký. Znaky tohoto tvaru lesa jsou patrné dodnes. Složení bylinného patra je variabilní zejména s ohledem na vlhkostní poměry, úživnost stanoviště, zapojení stromového patra a projevy ruderalizace a zabuřenění. Na mírně ukloněných jižních svazích je spíše chudší, často výrazně dominují druhy <i>Convalaria majalis</i> a/nebo <i>Stellaria holostea</i>. Na velkých plochách je však celkem zachovalé a jeho skladba je typická pro dubohabrové lesy. Na severních svazích se vyskytují vzácně i bučinné prvky (např. <i>Actaea spicata</i>). Místy se roztroušeně vyskytují některé teplomilnější druhy, které indikují přechodné porosty k teplomilným doubravám (např. <i>Festuca heterophylla</i>, <i>Pyrethrum corymbosum</i>, <i>Lathyrus niger</i>). V bylinném patře se vyskytují i ohrožené a chráněné druhy. Místy velmi hojně roste např. <i>Lilium martagon</i>. Při krajích lesa jsou místy vyvinuty keřové pláště. Zbývající plochu PP tvoří porosty s výrazně pozměněnou druhovou skladbou, zarostlý drobný rybníček, ruderalní a travnaté plochy.

B. druhy

název druhu	stupeň ohrožení dle červeného seznamu ČR	stupeň ohrožení dle vyhlášky č. 395/1992	popis biotopu a další poznámky
vstavač nachový (<i>Orchis purpurea</i>)	C2	§2	Druh teplomilnějších světlých lesů, křovin a jejich lemů a suchých trávníků. Jedná se o druh, který v posledních desetiletích zaznamenal v lesních porostech v souvislosti s převodem nízkých a středních lesů na lesy vysoké výrazný ústup. V teplejších oblastech východních Čech se vyskytuje dosud roztroušeně, většinou již jen ale ve velmi malých populacích. Z lokality Kazatelna je znám již z první poloviny 20. století (Krčan apud Rohlena 1929: pořídka v lese Kazatelna). Od té doby však zaznamenán nebyl. Při průzkumu v roce 2011 byli nalezeni dva kvetoucí jedinci při samém okraji PP v podrostu mladšího prosvětleného lesa s čerstvě vyřezanými křovinami. Biotop a provedený zásah jsou pro něj vyhovující. Lze předpokládat, že v místě se nachází i několikánásobně více jedinců sterilních. Výskyt druhu i na jiných místech PP nelze vyloučit.

Vysvětlivky:

Stupeň ohrožení dle červeného seznamu ČR
C2 – druh silně ohrožený

Stupeň ohrožení dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.
§2 – druh silně ohrožený

Lokalita slouží jako refugium rostlin a některých živočichů typických pro dubohabrové lesy v kulturní krajině Jičínska a Královéhradecka. Ačkoliv se zde vyskytují další vzácnější druhy, jedná se o druhy, které se nalézají nebo je jejich výskyt pravděpodobný i na dalších lokalitách v okolí. Dosud zde neproběhl podrobnější průzkum entomologický, který by mohl odhalit výskyt dalších velice vzácných druhů z řad hmyzu.

1.8 Cíl ochrany

Zachování lesních ekosystémů ve složení blízkému přirozené druhové skladbě a zachování vhodných podmínek a podpora výskytu vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů přírodě šetrnými zásahy.

Současně je cílem dosáhnout šetrným lesnickým hospodařením a rekonstrukčním managementem přírodě blízké druhové, věkové a prostorové skladby i v lesních porostech s nižším stupněm přirozenosti.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Kazatelna se rozkládá mezi obcemi Rašín, Třebnouševs a Milovice u Hořic přibližně 5 km JJV města Hořice. Její velikost je 69,2 ha. PP se nachází na protáhlém plochem návrší a tvoří ji dubohabřina s charakteristickou hajní květenou. Lesní porost je obklopen převážně ornou půdou a má funkci biocentra v zemědělské krajině.

Geomorfologie, geologie a pedologie

Geomorfologické členění

Provincie: Česká vysočina

Subprovincie: Česká tabule

Oblast: Východočeská tabule

Celek: Východolabská tabule

Podcelek: Cidlinská tabule

Okresek: Nechanická tabule

Cidlinská tabule je plochou pahorkatinou, jejíž reliéf je charakteristický denudačním povrchem říčních teras, údolních niv, strukturně denudačními plošinami, plochými hřbety a svědeckými vrchy (Demek et al. 1987). Lokalitu tvoří ploché návrší protažené ve směru Z–V. Jedná se o relikt strukturně denudační plošiny ze svrchnokřídových sedimentů. J svahy návrší jsou velice pozvolné, severní svahy jsou strmější. Nadmořská výška lokality je přibližně 276-305 m.

Geologická stavba podloží je tvořena sedimenty svrchní křídy, zejména slínovci, vzácněji jílovci a prachovci jizerského souvrství. V okrajích se nachází souvislý pokryv pleistocénních sprašových hlín a ve vrcholové části pozůstatky staropleistocénních fluviálních štěrkopísků.

Půdní pokryv je tvořen pararendzinou kambizemní a kambizemí pelickou.

Hydrologické a klimatické poměry

Na území PP se nenachází žádný vodní tok. Pouze podél části S hranice se nachází příkop drobného regulovaného potůčku. Při S okraji se ve střední části nachází drobný zazemněný rybníček, který je zcela zarostlý rákosem.

Území se nachází v klimatické oblasti teplé T2. Vybrané klimatické ukazatele jsou pro tuto oblast následující: počet letních dnů 50–60, počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více 160–170, průměrná teplota v lednu -2 – -3 °C, v červenci 18 – 19 °C, srážkový úhrn ve vegetačním období 350–400 mm, v zimním období 200-300 mm, průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více 90–100. Léto je dlouhé, teplé a mírně suché, zima je krátká, mírně teplá a velmi suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Klimatická charakteristika zpracována podle Quitta 1971, 1975.

Fytogeografické poměry a potenciální vegetace

Fytogeograficky leží území v termofytiku ve fytogeografickém okrese 14 Cidlinská pánev, podokrese 14a Bydžovská pánev.

Květena Bydžovské pánve je rozmanitá, mezofyty převládají nad termofyty, odpovídá vegetačnímu stupni kolinnímu, srážkově se jedná o území průměrné, reliéf krajiny je více plochý než svažité, podklad je vápnitý, jílovitý i písčité, živný, kulturní plochy převládají nad lesními (Skalický 1988).

Dle mapy potenciální přirozené vegetace ČR (Neuhäuslová et al. 1998) je oblast řazena do zóny černýšových dubohabřin asociace *Melampyro nemorosi-Carpinetum*.

Flóra

Pro účely plánu péče byl na území PP v roce 2011 proveden floristický inventarizační průzkum (nebyly inventarizovány dvě malé nelesní plošky při krajích PP, které jsou navrženy k vyloučení z PP). Včetně údajů jiných autorů zde bylo dosud zjištěno více jak 250 druhů cévnatých rostlin. Květena území je tvořena především druhy typickými pro dubohabřiny. Z dřevin se vyskytují především dub letní a zimní (*Quercus robur*, *Q. petraea*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), habr obecný (*Carpinus betulus*), méně javor babyka a klen (*Acer campestre*, *A. pseudoplatanus*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), třešeň ptačí (*Prunus avium*). Na severních svazích se vyskytuje, místy i hojněji, buk lesní (*Fagus sylvatica*). Keřové patro je vyvinuto velmi slabě a na velkých plochách zcela chybí. Hojnější je pouze na severním svahu a jeho úpatí. Tvoří jej především druhy stromového patra (nejčastěji lípa, javor a jasan), z křovin se vyskytují např. líska obecná (*Corylus avellana*), hlohy (*Crataegus* sp.), ojedinele se vyskytuje lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Bylinné patro dubohabřin je velice variabilní, místy je i velice chudé. Na jižních mírných svazích v Z a střední části často dominuje konvalinka vonná (*Convallaria majalis*) a/nebo ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*). K nim přistupují např. strdivka jednokvětá a nicí (*Melica uniflora*, *M. nutans*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), pšeníčko rozkladité (*Milium effusum*), svízel lesní (*Galium sylvaticum*) či lipnice hajní (*Poa nemoralis*). Zejména ve střední části se na jižním svahu roztroušeně vyskytují některé teplomilnější druhy jako řimbaba chocholičnatá (*Pyrethrum corymbosum*), kostřava různolistá (*Festuca heterophylla*), kostřava horská (*Carex montana*) či hrachor černý (*Lathyrus niger*). Na bohatších půdách zejména na severním svahu a na jeho úpatí se v podrostu nacházejí další druhy. Jsou to např. jaterník podléška

(*Hepatica nobilis*), válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), plicník tmavý (*Pulmonaria obscura*), hrachor jarní (*Lathyrus vernus*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), violka divotvárná (*Viola mirabilis*), samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), roztroušeně hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*). Z chráněných druhů se hojně vyskytuje lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*). Z degradačních prvků je přítomna invazní netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*) a zejména v okrajových partiích se vyskytuje svízel přítula (*Galium aparine*).

V současnosti nejvzácnějším druhem lokality je chráněný a silně ohrožený vstavač nachový (*Orchis purpurea*). Z lokality Kazatelna je udáván již z 20. let 20. století (Krčan apud Rohlena 1929: pořídka v lese Kazatelna). Od té doby však zaznamenán nebyl. Při průzkumu v roce 2011 byli při SV okraji ve střední části PP nalezeni dva kvetoucí jedinci. Počet sterilních jedinců v bezprostředním okolí může být až několikanásobně větší. Vstavač nachový zde roste v podrostu mladšího prosvětleného lesa s čerstvě vyřezanými křovinami. V minulosti zcela jistě rostl i jinde (podle historického záznamu), ale v souvislosti s převodem středních a nízkých světlých lesů na stinné lesy vysoké postupně vymizel. Výskyt na jiných místech PP však i nadále nelze vyloučit. K dalším velmi vzácným druhům patří silně ohrožená ostřice stinná (*Carex umbrosa*), zjištěná pouze v jediném trsu. Vzhledem k tomu, že se jedná o snadno přehlédnutelný druh, její výskyt bude zcela jistě hojnější.

Současným botanickým průzkumem nebyly potvrzeny některé z druhů zjištěné v minulosti. Z velké části se jedná o vzácné druhy světlých teplomilnějších lesů a jejich okrajů. Jejich vymizení má stejné příčiny jakou ústup vstavače nachového - změna ve způsobu lesního hospodaření a změna světelných podmínek v porostech. Mezi nepotvrzené druhy patří např. silně ohrožený střevíčník pantoflíček (*Cypripedium calceolus*), chráněné druhy sasanka lesní (*Anemone sylvestris*) a krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), dále bělozářka větévnatá (*Anthericum ramosum*), zvonek klubkatý (*Campanula glomerata*), rozrazil ožankový (*Veronica teucrium*).

Z 254 druhů dosud nalezených na lokalitě je 10 (tj. 3,9 %) uvedeno ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. a patří mezi druhy chráněné (v kategorii druhů ohrožených to je 8 druhů, v kategorii silně ohrožených 2 druhy). Podle červeného seznamu ČR (Procházka 2001) bylo na lokalitě dosud zjištěno 30 druhů (tj. 11,8 %), z toho 2 v kategorii silně ohrožený (C2), 12 v kategorii ohrožený (C3) a 16 v kategorii druhů vyžadujících další pozornost (C4a).

Soupis všech zjištěných druhů vyšších rostlin je uveden v samostatné příloze.

Fauna

Pro účely plánu péče byl na území PP v roce 2011 proveden ornitologický inventarizační průzkum. Byly zde zjištěny převážně běžné druhy lesních ptáků a ptáků zemědělské krajiny, které hnízdí v lesních porostech a v krajích lesů. Jsou to např. brhlík lesní (*Sitta europaea*), holub hřivnáč (*Columba plambus*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), kos černý (*Turdus merula*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), sýkora (*Parus* sp.). Z chráněných druhů z kategorie druhů silně ohrožených se vyskytují holub doupňák (*Columba oenas*) a žluva hajní (*Oriolus oriolus*), z kategorie ohrožených slavík obecný (*Luscinia megarhyncho*) a krkavec velký (*Corvus corax*). Dosud na lokalitě nebyl prováděn entomologický průzkum.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
rostliny			
vstavač nachový (<i>Orchis purpurea</i>)	v roce 2011 dvě kvetoucí rostliny	§2	V podrostu mladšího prosvětleného lesa s čerstvě vyřezanými křovinami při samém okraji PP.
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	místy velmi hojně až masově	§3	Zejména na severních svazích PP, roztroušeně až velmi hojně.
okrotice bílá (<i>Cephalanthera damasonium</i>)	v r. 2011 nalezeny 2 rostliny	§3	V zachovalé doubravě na severním svahu ve střední části PP. Druh bude jistě hojnější.
medovník meduňkolistý (<i>Melittis melissophyllum</i>)	stovky	§3	V r. 2011 nalezen na dvou místech PP při S okrajích.
upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>)	v r. 2011 1 trs	§3	V r. 2011 nalezen u příkopu při S okraji.
další druhy rostlin v posledních letech nepotvrzené			
střevíčník pantoflíček (<i>Cypripedium calceolus</i>)	?	§2	Druh uváděný Buřilem (1927). Současný výskyt nelze vyloučit, zejména na bohatších stanovištích na S svahu.
sasanka lesní (<i>Anemone sylvestris</i>)	?	§3	Druh uváděný Buřilem (1927). Současný výskyt vzhledem ke stinnému charakteru většiny porostů je málo pravděpodobný.
kruštík tmavočervený (<i>Epipactis atrorubens</i>)	?	§3	Druh uváděný Prokešem a Válkem (1944). Současný výskyt vzhledem ke stinnému charakteru většiny porostů je málo pravděpodobný.
kruštík modrofialový (<i>Epipactis purpurata</i>)	?	§3	Druh uvádí Faltysová (1986). Současný výskyt je velmi pravděpodobný.
vemeník dvoulistý (<i>Platanthera bifolia</i>)	?	§3	Druh uváděný Buřilem (1927) a Prokešem s Válkem (1944). Současný výskyt je velmi pravděpodobný.

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
bezobratlí			
mravenec (<i>Formica</i> sp.)	v roce 2011 nalezeno jedno mraveniště	§3	Z okraj PP v kraji lesa
obratlovci			
holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	v roce 2011 jednotlivě (1 pár)	§3	V roce 2011 pozorování ptáků přilétajících na hnízdiště či opouštějících je za okolností, které nasvědčují přítomnosti obsazeného hnízda.
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	v roce 2011 občasně (2-4 páry)	§2	V roce 2011 předpokládán stálý okrsek na základě pozorování teritoriálního chování na tomtéž stanovišti nejméně dvakrát v odstupu jednoho týdne.
slavík obecný (<i>Luscinia megarhyncho</i>)	v roce 2011 jednotlivě (1-2 páry)	§3	V roce 2011 pozorováno vzrušené chování a varování starých ptáků nejspíše v blízkosti hnízda nebo mláďat.
krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	v roce 2011 jednotlivě (1-2 páry)	§3	V roce 2011 druh pozorovaný v době hnízdění ve vhodném hnízdním prostředí.

Vysvětlivky:

Chráněné druhy dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

§2 – silně ohrožené

§3 – ohrožené

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Území bylo vyhlášeno v roce 1990 vyhláškou ONV v Jičíně jako chráněný přírodní výtvar. Přírodní památka dosud neměla zpracovaný plán péče. Zřejmě i důsledkem této skutečnosti dochází na území PP k obnově porostů poměrně rozsáhlými holými sečemi, které jsou pro hospodaření na území ZCHÚ nepřijatelné.

Lokalita je součástí Územního systému ekologické stability a plní funkci lokálního biocentra (LBC 13 Kazatelna).

b) lesní hospodářství

Lesní porosty byly v minulosti na území PP obhospodařovány zřejmě jako les střední (sdružený). Porosty mají dnes více či méně zřetelně vyvinutou dvouetážovou strukturu s různě vyvinutými etážemi. Zpravidla převažuje nižší mladší etáž s vtroušenými duby, ojediněle buky či lípami vyšší starší etáže. Ve spodní etáži je v porostech dosud patrný výmladkový původ některých stromů (vícekmenné útvary lip, dubů, jasanů). Ojediněle, místy roztroušeně, se v porostech vyskytuje mrtvé dřevo zejména v podobě padlých bříz. Od 2. poloviny 20. století se nízké a střední (sdružené) lesy v ČR prakticky přestaly pěstovat a byly převáděny na tvar lesa vysokého. Takové porosty bývají označovány jako nepravé kmenoviny. Stejný vývoj měly i lesní porosty na území PP Kazatelna. Drtivá většina porostů má v současnosti druhové složení blízké přirozené skladbě. Jen ojediněle se vyskytují menší porosty s převahou jasanu či smrku, pouze při V okraji PP se vyskytuje větší plocha s převahou břízy, avšak vtroušeným dubem.

PP neměla dosud zpracovaný plán péče. Obnova lesa v současnosti probíhá pasečným způsobem, kdy je les obnovován holou sečí na poměrně velkých plochách (až 1 ha). Obnova zpravidla probíhá v oplocenkách výsadbou převážně dubu, v malé míře i dalších dřevin včetně nevhodných jehličnanů (borovice). Holosečný způsob obnovy lesa je na území PP nepřijatelný, rovněž by měla být využívána přirozená obnova dřevin.

Obecně převod lesa středního na les vysoký vede k ochuzení diverzity rostlinstva a z části i živočichů (Konvička et al. 2004). Některé dříve zaznamenané světlomilnější druhy rostlin se v PP patrně již nevyskytují (např. *Anemone sylvestris*). Velikost rezervace (69,2 ha) umožňuje diverzifikovat způsoby lesního hospodaření a pěstovat tak lesy vysoké s krátkou i delší dobou obmýtí a částečně obnovit i formu středního lesa.

c) zemědělské hospodaření

Na území PP zasahuje zemědělská půda jen okrajově. Jedná se SV výběžek, kde se na ploše 0,02 ha vyskytuje trvalý travní porost. Plocha je z důvodů vymezení PP na celé parcely navržena k vyloučení z PP (kap.3.4). PP je z velké části obklopena ornou půdou. Na lesní porosty tak zemědělská činnost působí nepřímo. V důsledku používání hnojiv a pesticidů dochází k eutrofizaci lesních porostů při krajích PP.

d) rybníkářství a rybářství

Součástí PP je malý rybníček, který se nachází ve střední části při S okraji. Jeho plocha je cca 800 m². Rybníček je v současnosti téměř vypuštěný, silně zazemněný a zarostlý rákosem.

e) myslivost

Na území PP se nacházejí jen ojediněle myslivecká zařízení k příkrmování zvěře. Vliv zvěře je na lesní porosty značný, neboť na rozsáhlých plochách lesa zcela chybí přirozené zmlazení a ani pařezové výmladky neodrůstají. Zvěř tak zcela znemožňuje přirozenou obnovu porostů. Bohatší zmlazení se nachází jen místy na živnějších stanovištích na S svahu. V JZ cípu PP se nachází myslivecké políčko, na kterém byla v roce 2011 pěstována slunečnice topinambur.

f) rekreace a sport

Území PP má pro rekreaci a sport využití zcela minimální. Neprochází jím žádná značená turistická trasa. Lesní porost je navštěvován jen zřídka místními obyvateli.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

- územní plán obce Rašín
- územní plán obce Třebnouševs
- LHP pro LHC 504000 Hořice
- LHP pro LHC 504823 LHO Hořice

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	Polabí
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	504000 Hořice
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	0,51
Období platnosti LHP (LHO)	01.01.2008 - 31.12.2017
Organizace lesního hospodářství	
Nižší organizační jednotka	

Přírodní lesní oblast	Polabí
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	504823 LHO Hořice
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	68,17
Ob platnosti LHP (LHO)	01.01.2008 - 31.12.2017
Organizace lesního hospodářství	
Nižší organizační jednotka	

Souhrnná plocha porostních skupin podle LHP je 68,68 ha. V kapitole 1.4 je výměra lesních pozemků podle katastru nemovitostí 68,72 ha. Odchylna 0,04 ha mohla vzniknout zaokrouhlováním ploch porostů v hospodářských knihách a jejich ne zcela přesným vymezením.

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů (přirozená skladba dle Plívy 1971)

Přírodní lesní oblast: Polabí				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
1D	obohacená habrová doubrava	DBZ 7 LP 1 JV 1 HB 1 JS	44,88	65,3
1V	vlhká habrová doubrava	DB 5 JS 2 (JLH JL JLV) 1 LP 1 HB 1 JV	0,75	1,1
2B	bohatá buková doubrava	DBZ 6 BK 3 HB 1 LP BŘK JV (CER) slabě keře	1,02	1,5
2H	hlinitá buková doubrava	DBZ 6 BK 3 HB 1 LP	22,03	32,1
Celkem			68,68	

Přehled výměr a zastoupení SLT se podle lesních hospodářských knih a digitálního podkladu poskytnutého ÚHUL mírně liší. Pro zpracování přehledu výměr a zastoupení SLT byly využity údaje podle lesních hospodářských knih, kde každému porostu je přidělen jen jeden převažující SLT. Podle digitálního podkladu ÚHUL se na území PP nachází dále v poměrně velké míře SLT 1O lipová doubrava, který zabírá zejména část porostu 49Aa16/8. Přirozená skladba SLT 1O je DB 8, HB 1, LP 1 OS, BŘK. Podle toho jsou navrhovány i výsadby v daném porostu v plánu zásahů.

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
SM	smrk ztepilý	1,3	1,9		
MD	modřín opadavý	0,37	0,6		
BO	borovice lesní	0,33	0,5		
Listnáče					
DB	dub (zimní, letní)	36,88	53,7	45,62	66,4
HB	habr obecný	6,58	9,6	6,87	10
LP	lípa (velkolistá, srdčitá)	8,7	12,7	4,56	6,7
JV	javor mléč a klen	1,01	1,5	4,49	6,5
JS	jasan ztepilý	1,68	2,5	0,15	0,2
BK	buk lesní	0,63	0,1	6,92	10,1
BŘ	bříza bělokorá	11,09	16,2		
OL	olše	0,03	+		
DBC	dub červený	0,08	0,1		
JL	jilm (horský, vaz, habrolistý)			0,08	0,1
BŘK	jeřáb břek			+	+
Celkem		68,68	100 %	68,68	100,00%

Současné zastoupení dřevin je zpracováno podle hospodářských knih s přihlédnutím k aktuálnímu stavu podle terénního šetření. Přirozené zastoupení dřevin má ve skutečnosti nižší podíl BK ve prospěch zejména DB, neboť v lesních hospodářských knihách není obsažen soubor 1O, který se podle digitálního podkladu typologické mapy rovněž na území PP vyskytuje a ve kterém BK není přítomen.

Příloha č. 4:

Mapa typologická podle OPRL

Příloha č. 5:

Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

2.4.2 Základní údaje o nelesních pozemcích

Popis dílčích ploch (DP) a objektů

označení plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče
1	0,14	Ruderální plocha v JZ cípu PP využívaná jako myslivecké políčko. V roce 2011 byla osázena topinambury. Plocha je navržena k vyloučení z PP.
2	0,3	Zazemněný rybníček zarostlý rákosem. Cílem je zachování mokřadní plochy.
3	0,02	Sekaná mez nad cestou v SV výběžku PP. Plocha je navržena k vyloučení z PP.

Příloha č. 6

Mapa dílčích ploch

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

PP neměla dosud zpracovaný plán péče. Převážná většina porostů má v současnosti druhové složení blízké přirozené skladbě. Jen ojediněle se vyskytují menší porosty s převahou jasanu či smrku, pouze při V okraji PP se vyskytuje větší plocha s převahou břízy. Obnova porostů na území PP v současnosti probíhá téměř výhradně pasečným způsobem, kdy nejsou výjimkou paseky o rozloze 1 ha. Obnova probíhá v oplocenkách převážně dubem, vysazovány a podporovány jsou ale také zcela nevhodné jehličnany modřín, smrk, a borovice. Holosečný způsob obnovy lesa je na území PP zcela nepřijatelný. Obnova by měla probíhat clonnými sečemi na menších plochách s podporou přirozené obnovy a měly by být ponechávány výstavky na dožití i dřeviny mladších věkových kategorií pro podporu druhově a věkově heterogenní směsi.

V současnosti jsou veškeré porosty pěstovány jako les vysoký s dobou obmýtlí u porostů s převahou dubu převážně 150 let. Historicky však byla Kazatelna obhospodařována především jako les střední. Převod na les vysoký mělo zřejmě za následek vymizení některých vzácných druhů rostlin. Ekologické nároky řady doubravních druhů rostlin a živočichů jsou takové, že zapojený a stinný vysoký les s vysokou dobou obmýtlí pro ně není příliš vhodný. Naopak preferují spíše nižší světlejší lesy, které odpovídají tvaru lesa středního (sdruženého) nebo nízkého (Konvička et al. 2004). Velikost rezervace (69,2 ha) umožňuje diverzifikovat způsoby lesního hospodaření a výsledný tvar lesa. V plánu péče je navrženo lesní porosty diferencovat na lesy vysoké s dobou obmýtlí 150 a 120 let a na lesy střední s dobou obmýtlí 40/120 let.

Doporučení a závěr pro další postup v péči:

- Převést vybranou menší část porostů na tvar lesa středního, les vysoký diferencovat na lesy s dobou obmýtlí 120 a 150 let.
- Zcela vyloučit pasečný způsob hospodaření. Obnovu provádět podrostním způsobem clonnou sečí.
- Věnovat větší péči výchově porostů s podporou přirozené obnovy – uvolňování pro podporu přirozeného zmlazení, zejména podpora dubu, vnášet i vzácnější druhy dřevin (např. jeřáb břek, jilm habrolistý).
- Ponechávat alespoň minimální počet stromů přirozenému rozpadu a rovněž ponechávat při výchovných zásazích určité množství dřeva k zetlení na místě.
- U porostů pěstovaných ve tvaru lesa vysokého udržovat zakmenění na stupni max. 8–9. Vyšší zakmenění (9–10) je pro diverzitu lesního porostu zcela nevhodné.

Příloha č. 10

Mapa navrženého rozdělení PP podle tvaru pěstovaného lesa a délky obmýtlí

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem z hlediska ochrany přírody je zachování lesního porostu se skladbou dřevin blízké přirozené skladbě a heterogenní věkovou strukturou.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) Péče o lesy

Rámcová směrnice péče o lesní porosty

Rámcová směrnice je zpracována formou tabulky a nachází se v příloze č. 7. Pro lesní porosty v PP je vytvořena jedna rámcová směrnice pro všechny SLT. V rámci porostů je vylišeno 5 porostních typů:

Porostní typ A: DB – vysoký les (s dobou obmýtlí 120 a 150 let)

Porostní typ B: DB střední (sdružený) les v převodu, hlavní porost ve věku nad 60 let

Porostní typ C: DB – střední (sdružený) les

Porostní typ D: listnatý s převahou JS, BŘ, HB

Porostní typ E: smrkový, borový

Zásady lesního hospodaření jsou takové, aby

- 1) byla i nadále udržena dřevinná skladba blízká přirozenému složení v porostech s vhodnou dřevinnou skladbou
- 2) došlo k obnově přírodě blízké skladby v porostech nevhodné skladby
- 3) byla část porostů vysokého lesa převedena na tvar lesa středního (sdruženého)
- 4) byl zabezpečen alespoň minimální výskyt dřevní hmoty ponechaný přirozenému rozpadu a zetlení.

Porostní typ C – střední les se na území PP v současnosti v typické podobě nevyskytuje. Ačkoliv některé porosty mají dvouetážovou strukturu, další charakteristiky (podíl a složení etáží) nejsou vyhovující. Pokud bude plán péče naplňován, tak část porostů bude na tento typ postupně převeden. V dalších deceniích se tyto porosty budou řídit zásadami pro porostní typ C – střední les, které jsou v rámcové směrnici obsaženy. Převedení na les střední (sdružený) znamená poměrně razantní prvotní zásah do porostu. Jedná se v podstatě o clonnou seč s cílevědomým ponecháváním nadějných jedinců. Vzhledem k vysoké citlivosti starších dubů na náhlé prosvětlení je nutné tuto seč provést u porostů starších 70 let postupně.

Pro porostní typ A – DB vysoký les je určena dvojitá délka obmýtlí 120 a 150 let. Nižší perioda více vyhovuje vzácným druhům světlejších lesů. Ponechávání výstavků na dožití a zetlení na místě zabezpečí podmínky i pro druhy vázané na toto prostředí. Tato doba obmýtlí je navržena pro porosty na jižních mírných svazích. Doba obmýtlí 150 let je navržena pro porosty na severních strmějších svazích s přirozeným výskytem vtroušeného buku.

Při hospodaření v lese a rekonstrukci středního lesa je potřeba pamatovat, že na území zvláště chráněného území je primárním cílem ochrana přírody a podpora biodiverzity, nikoliv produkce dřeva. Nicméně způsob obhospodařování ve tvaru středního lesa respektuje produkční funkci lesů a jedná se o tvar lesa udržovaný intenzivními zásahy.

Příloha č. 7

Rámcová směrnice péče o lesní porosty

b) Péče o nelesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Nelesní plochy nejsou předmětem ochrany a v plánu péče je navrženo s výjimkou drobné mokřadní plochy jejich vyloučení z PP. Z tohoto důvodu není pro nelesní plochy rámcová směrnice zpracována.

c) Péče o rostliny

Zvláštní péče je věnována silně ohroženému druhu vstavači nachovému (*Orchis purpurea*). Vstavač nachový je druhem teplomilnějších světlých lesů, křovin a jejich lemů a suchých trávníků. V posledních desetiletích zaznamenal výrazný ústup. V teplejších oblastech východních Čech se vyskytuje dosud roztroušeně, většinou již jen ale ve velmi malých populacích. Pro jeho růst v lesních porostech je nutné zachování dřevinné skladby blízké přirozenému složení a dostatečné světelné podmínky. Silné zapojení lesních porostů je pro něj nepříznivé. Výrazný ústup v posledních desetiletích souvisí s převodem nízkých a středních světlých lesů na lesy vysoké, které se vyznačují zpravidla vyšším zápojem a zhoršenými světelnými podmínkami. Tomuto nasvědčuje i skutečnost, že pokud je porost smýcen, dochází někdy ke krátkodobému nárůstu (počtu kvetoucích jedinců) lokálních populací. Pro zachování a podporu vstavavače nachového v PP Kazatelna je nutné dodržovat následující zásady hospodaření a jsou navrženy následující kroky:

- 1) na lokalitě s výskytem druhu provést podrobný průzkum s cílem vyhledat veškeré jedince (kvetoucí i sterilní) a označit je viditelnými (např. nabarvenými) dřevěnými kolíky, v průběhu decénia monitoring alespoň 2 x opakovat;
- 2) informovat vlastníky a správce pozemků o výskytu druhu a zásadách hospodaření;
- 3) zahrnout do PP i parcelu č. 567 v k. ú. Rašín, na jejímž rozhraní s PP se populace vstavavače nachového vyskytuje;
- 4) veškeré zásahy provádět mimo vegetační období vstavavače nachového, tedy mimo období březen-srpen;
- 5) zabezpečit dostatečné světelné podmínky v porostech pravidelným vyřezáváním křovin a snížením zakmenění porostu na hodnotu max. 8;
- 6) lesnické zásahy provádět tak, aby bylo minimalizováno narušování půdního povrchu - používat lehkou mechanizaci, koně, neprovádět zásahy při zamokřené půdě po deštích apod.;
- 7) obnovu porostů provádět kontinuálně případně clonnou sečí s využitím přirozené obnovy, v žádném případě není přípustná holá seč a výsadba jehličnanů.

Pro zachování a podporu druhové diverzity bylinného patra doubrav jsou důležité následující zásady:

- 1) zachování dřevinné skladby blízké přirozenému složení
- 2) zakmenění udržovat na stupni 8-9, při vyšším dochází ke snižování diverzity bylinného patra
- 3) obnovu porostů provádět podrobným způsobem spíše maloplošnými obnovními prvky, při holých sečích a velkoplošné obnově by docházelo k přílišné degradaci bylinného patra
- 4) vyvarovat se při lesnických zásazích přílišnému poškozování půdního povrchu (vyvarovat se např. zásahům v době, kdy je půda zamokřená, používat lehčí mechanizaci, koně).

d) Péče o živočichy

Žádnému živočišnému druhu není věnována zvláštní péče. Soubor opatření je navržen tak, aby byla podpořena co nejvyšší druhová diverzita živočichů. Vedle výše popsaných zásad pro podporu diverzity rostlin jsou navrženy pro živočichy další opatření:

- 1) V porostech budou ponechávány některé stromy na dožití a přirozenému rozpadu a zetlení na místě. Počet ponechaných stromů je stanoven na minimálně dva na 1 ha. Přičemž tato hodnota nemusí být dodržována na ploše striktně rovnoměrně, ale podle podmínek (takže např. na jednom ha nebude ponechán žádný strom, ale na sousedním hektaru budou ponechány 4 stromy).
- 2) Rovněž při výchovné těžbě bude ponechána na místě část dřeva k zetlení (tyčovina až kmenovina, nikoliv hroubí apod.). Ponechávání kmenů na místě při výchovné těžbě je nutné zejména do doby, než vybrané stromy na dožití se nezačnou samovolně rozpadat.
- 3) V rámci opatření pro podporu živočichů budou vyhledány a nesmazatelným způsobem označeny stromy doupné a stromy s prokázaným hnízdištěm vzácnějších druhů ptáků (během decénia proběhne inventarizace takovýchto stromů dvakrát, o inventarizaci a způsobu značení budou informováni správci lesa).
- 4) Označené doupné stromy budou při výchovných zásazích šetřeny a lze z nich následně vybrat i stromy ponechané přirozenému rozpadu (viz bod 1).

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Popis lesních porostů a výčet zásahů v nich

Tato kapitola je zpracována formou tabulky, která je uvedena v příloze č. 8. Zásahy jsou taktéž zobrazeny v Mapě navrhovaných zásahů a opatření v lesních porostech v příloze č. 9.

Výčet plánovaných zásahů v dílčích plochách na nelesních pozemcích

číslo plochy	výměra (ha)	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	0,14	Ruderální plocha. Bez zásahu, plocha je navržena k vyloučení z PP.			
2	0,3	Zazemněný rybníček - mokřadní plocha. Prohloubení rybníčku o cca 0,5 m ve zcela zazemněné V polovině - vytvoření mělké vodní plochy.	2	1. 10. - 31. 3.	1 x za 10 let
3	0,02	Sekaná mez. Bez zásahu, plocha je navržena k vyloučení z PP.			

naléhavost

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný
3. stupeň - zásah odložitelný

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo není vyhlášené, je tedy vymezeno ze zákona a tvoří ho pás do 50 m od hranice PP. Tvořeno je z menší části loukami, z části pravidelně obdělávanou ornou půdou a lesními porosty. Posláním ochranného pásma je především mírnit negativní vlivy z okolí. V místech, kde PP Kazatelna sousedí s ornou půdou, je ochranné pásmo zcela nefunkční. V lesních porostech na kontaktu s ornou půdou dochází ke zvýšené eutrofizaci a ruderalizaci, která se projevuje především degradací bylinného podrostu. Níže jsou navržena opatření, která by měla zabezpečit funkčnost ochranného pásma.

- V místech, kde ochranné pásmo tvoří orná půda, tak provést změnu z kultury orná půda na kulturu trvalý travní porost alespoň v pásu o šířce 20 m.
- Pokud jsou plochy využívány jako orná půda, vyloučit používání jakýchkoliv pesticidů a hnojiv v pásu minimálně 20 m od hranice PP (vhodné založení biopásů).
- Vyloučit terénní úpravy a stavební činnost s výjimkou činností, které mají za cíl zlepšení přírodního stavu.
- Lesní porosty v ochranném pásmu lze lesnický obhospodařovat tak, aby těžebním zásahem nedošlo k náhlému odclonění přírodní památky a při umělé obnově zde přednostně umisťovat meliorační a zpevňující dřeviny.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Pokud budou provedeny ve vymezení PP změny tak, aby byla vyhlášena na celé parcely (viz následující kapitola), není její zaměřování nutné.

K vyznačení území v terénu je potřebné umístění cedulí, které by měly být na všech přístupových cestách a dále na význačných lomových bodech a alespoň jednotlivě v dlouhých rovných úsecích (postačující je 35 cedulí). Cedule je třeba při dožití či poškození obnovovat. V místech, kde hranice PP prochází lesními porosty, je nutné provést pruhové značení.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

U PP by bylo vhodné provést některé úpravy v parcelním vymezení. Zejména tak, aby byla PP vymezena na celé parcely a aby byly vyloučeny plochy, které jsou z hlediska ochrany přírody bezcenné. Dále by bylo vhodné zahrnout do PP některé přilehlé plochy velmi zachovalého lesa.

K vyloučení z PP je navržena parcela č. 417/2 v k. ú. Ostrov v JZ výběžku PP. Plocha je využívána jako myslivecké políčko (v r. 2011 pěstována slunečnice topinambur) a z hlediska ochrany přírody je zcela bezcenná. Dále je navržena k vyloučení zahrnutá část parcely č. 514 v k. ú. Rašín, která tvoří SV výběžek PP. Jedná se o sekanou mez nad cestou.

Naopak k začlenění do PP je navržena parcela č. 567 v k. ú. Rašín. Parcela tvoří úzký listnatý okraj lesa při S okraji PP a je vedena v kultuře a způsobu využití ostatní plocha, ostatní komunikace. Parcela je porostlá mladším listnatým porostem a je navržena k začlenění z důvodu výskytu silně ohroženého vstavače nachového, který se vyskytuje na jejím rozhraní s PP. Dále je navrženo větší rozšíření PP o parcely č. 285, 286 a 287/1 v k. ú. Klenice. Zahrnutím těchto parcel by došlo k propojení západní a střední části PP a území by tak představovalo celistvý komplex. Na uvedených parcelách se vyskytují velice zachovalé lesní porosty s výskytem ohrožených druhů rostlin.

Příloha č. 11

Mapa navržených změn ve vymezení PP

3.5 Návrhy na vzdělávací využití území

Na hlavních přístupových cestách by bylo vhodné umístit společně s hraničními cedulemi několik menších informativních cedulek o předmětu ochrany. Vzhledem k tomu, že se PP nachází mimo turistické trasy a je navštěvována jen minimálně, nejsou nutné informační panely větších rozměrů s rozsáhlejšími informacemi.

3.6 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V PP byl v roce 2011 zpracován floristický a ornitologický průzkum. Jak je navrženo výše, na území by měla proběhnout inventarizace a označení doupných stromů. Je nutné provést průzkum entomologický, zaměřený na vybrané skupiny hmyzu (zejména motýly a xylofágní hmyz).

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Zhotovení a instalace hraničních stolanů (35 ks)	-----	70000
Pruhové značení (cca 3,8 km)	-----	5700
Zhotovení a instalace menších informačních cedulí na hlavních přístupových cestách	-----	10000
Oplocení ploch obnovovaných clonnou sečí a ploch převáděných na střední les pro podporu přirozené obnovy – standardní dřevěná nebo drátěná oplocenka (cca 4500 m)	-----	450000
Výsadba vzácnějších druhů dřevin, opatřené dřevěnou tyčkou pro dohledání jeřáb břek – cca 600 ks třešeň ptačí – cca 600 ks jilm habrolistý – cca 600 ks	-----	108000 Pzn. 1
Prohloubení části zazemněného rybníčku (cca 100-150 m ³)	-----	50000
Inventarizační průzkumy (vybrané skupiny bezobratlých)	-----	20000
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	733700
Opakované zásahy		
Monitoring vstavače nachového a označení rostlin	1500	4500
Údržba a oprava oplocení 1 x za 3–5 let	30000	90000
Vyhledání a označení nesmazatelným způsobem doupných stromů a stromů s prokázaným hnízdištěm vzácnějších druhů ptáků	10000	20000
Opakované zásahy celkem (Kč)		114500
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	848200

Pzn. 1: Cena je přibližná pro průměrné ceny v roce 2011. Kalkulována je pro krytokořenné (Root, kontejnery) poloodrostky, cca 45 Kč/ks. Cena výsadby je počítána 15000 Kč/1000 sazenic.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Buřil V. (1927): Fytogeografický nástin Podzvičína. – Čas. Nár. Mus., Praha, sect. natur., 101: 9–32.
- Demek J. et al. (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. – Academia, Praha.
- Dreslerová, J., Svátek, M. (eds.) (2009): Sborník příspěvků ze semináře Nízké a střední lesy v krajině, Brno, 3.–4. dubna 2009. MZLU v Brně.
- Faltysová H. (1990): Soupis druhů ze 7. 8. 1986. – 1 p., Ms. (depon. in Odbor živ. pr. a zem. Královéhradeckého kraje, Hradec Králové).
- Faltysová H., Mackovčín P., Sedláček M. et al. (2002): Královéhradecko. In: Mackovčín P. et Sedláček M. (eds): Chráněná území ČR, svazek V. AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha.
- Gerža M. (2011): PP Kazatelna. Floristický průzkum. – Ms., depon. in Odbor živ. pr. a zem. Královéhradeckého kraje, Hradec Králové.
- Hutník V. et Gerža M. (2011): PP Kazatelna. Ornitologický průzkum. – Ms., depon. in Odbor živ. pr. a zem. Královéhradeckého kraje, Hradec Králové.
- Konvička M., Čížek L., Beneš J. (2004): Ohrožený hmyz nížinných lesů: ochrana a management. – Sagittaria, Olomouc.
- Neuhäuslová Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha.
- Plesník J., Hanzal V. et Brejšková L. [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. List of threatened species in the Czech Republic. Vertebrates. AOPK ČR, Praha.
- Portál české informační agentury životního prostředí Cenia, www.cenia.cz.
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). Příroda, 18: 1-166.
- Prokeš K. et Válek B. (1944): Příspěvky ke květeně severovýchodních Čech. I. – Příroda, Brno, 36: 119–122.
- Quitt E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Stud. Geogr. 16: 1 – 79.
- Quitt E. (1975): Mapa klimatických oblastí ČSR 1 : 500 000. Geografický ústav ČSAV, Brno.
- Rohlena J. (1929): Příspěvky k floristickému výzkumu Čech 9. Čas. nár. mus., Praha, 103: 1–17.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S., Slavík B. [eds.] (1988): Květena České republiky 1, s. 103 – 121, Praha, AVČR.
- Utinek D. (2009): Rámcové směrnice pro pěstování středního lesa. – Ochrana přírody, 2009/4: 12–14.

4.3 Seznam používaných zkratk

- AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
LHC – lesní hospodářský celek
LHP – lesní hospodářský plán
SLT – soubor lesních typů
PP – přírodní památka
ZCHÚ – zvláště chráněné území
k. ú. – katastrální území

4.4 Zhotovitel plánu péče

Mgr. Michal Gerža

Sedloňov 133, 517 91 Deštné v Orlických horách

e-mail: gerzamichal@centrum.cz, tel. 776 829 741

IČO: 72804602

5. Obsah

1	Základní údaje o zvláště chráněném území	2
1.1	Základní identifikační údaje	2
1.2	Údaje o lokalizaci území	2
1.3	Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	3
1.4	Výměra území a jeho ochranného pásma	4
1.5	Překryv území s jinými chráněnými územími	4
1.6	Kategorie IUCN	4
1.7	Předmět ochrany ZCHÚ	5
1.7.1	Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	5
1.7.2	Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	5
1.8	Cíl ochrany	7
2	Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	7
2.1	Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	7
2.2	Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	11
2.3	Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	13
2.4	Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	13
2.4.1	Základní údaje o lesích	13
2.4.2	Základní údaje o nelesních pozemcích	14
2.5	Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	15
2.6	Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	15
3	Plán zásahů a opatření	16
3.1	Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	16
3.1.1	Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	16
3.1.2	Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	18
3.2	Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	19
3.3	Zaměření a vyznačení území v terénu	19
3.4	Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	19
3.5	Návrhy na vzdělávací využití území	20
3.6	Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	20
4	Závěrečné údaje	21
4.1	Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)	21
4.2	Použité podklady a zdroje informací	22
4.3	Seznam používaných zkratk	22
4.4	Zhotovitel plánu péče	23

Přehled příloh

Příloha č. 1:

Orientační mapa s vyznačením území

Příloha č. 2:

Ortofotomapa s vyznačením území

Příloha č. 3:

Katastrální mapa s vyznačením území

Příloha č. 4:

Mapa typologická

Příloha č. 5:

Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

Příloha č. 6:

Mapa dílčích ploch

Příloha č. 7

Rámcová směrnice péče o lesní porosty

Příloha č. 8

Popis lesních porostů a výčet zásahů v nich

Příloha č. 9

Mapa navržených obnovních zásahů a opatření v lesních porostech

Příloha č. 10

Mapa navrženého rozdělení PP podle tvaru pěstovaného lesa a délky obmýtí

Příloha č. 11

Mapa navržených změn ve vymezení PP

Příloha č. 12

Fotodokumentace

Příloha č. 12

Fotodokumentace.

Všechny fotografie byly pořízeny 19. 5. 2011.

Foto 1: Jižní mírné svahy ve střední část PP (porost 49Aa16/8), nepravá kmenovina navržená k převodu na střední les.

Foto 2: Severní strmější svahy ve střední část PP (porost 49Ad9), porosty navržené k pěstování ve tvaru lesa vysokého s obmýtím 150 let.

Foto 3: Severní strmější svahy v Z část PP (porost 50Ad14), skupinka BK. Porosty navržené k pěstování ve tvaru lesa vysokého s obmýtím 150 let.

Foto 4: Bukové torzo v SZ části PP (porost 50Af12/8). Hnízdiště chráněného holuba doupňáka.

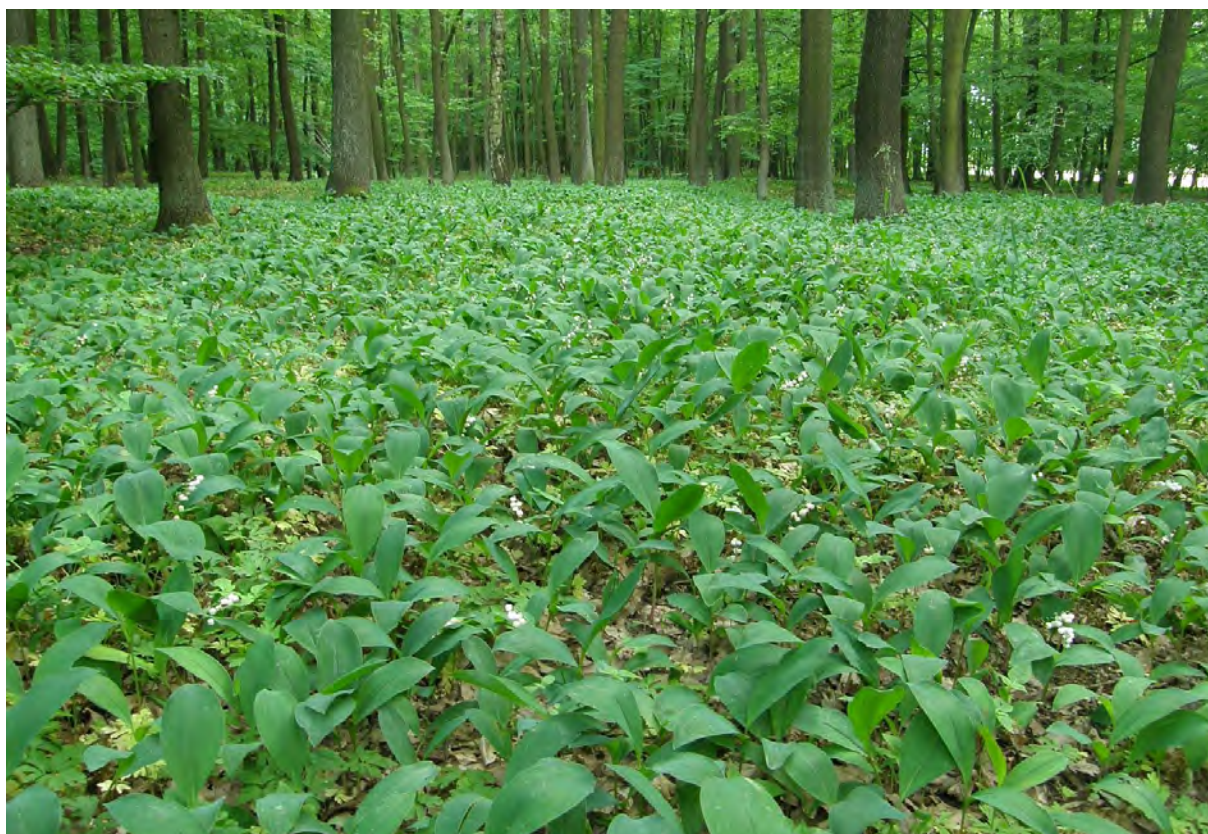

Foto 5: Doubrava v Z části PP (porost 50Af12/8) s chudším podrostem s dominancí konvalinky vonné. Porosty navržené k pěstování ve tvaru lesa vysokého s obmýtím 120 let.

Foto 6: Bohaté odrůstání lípy a kleny v prosvětlených místech na úpatí S svahů (porost 50Ad14).

Foto 7: Vícekmenný útvar jasanu vegetativního původu na S svahu ve střední části PP.

Foto 8: Bohatá pařezová výmladnost lípy ve V části PP, která je však zcela potlačena okusem zvěře.

Foto 9: Porost s dominancí břízy při V okraji PP s vtroušeným dubem a dalšími listnáči (porost 48Aa7).

Foto 10: Smrkový mladý porost v JZ části PP zcela bez podrostu (porost 50Af3).

Foto 11: Rozsáhlá holina (celkově cca 1 ha) po těžbě porostu s dominancí břízy při V okraji PP. Plocha je v oplocence s umělou obnovou DB, v Z části BO.

Foto 12: Plocha 0,5 ha po holé seči s umělou obnovou DB (porost 49Aa1)

Foto 13 a 14: S část porostu 49Aa2 tvořená výhradně dubem ve stadiu tyčkoviny až tyčoviny. Porost vznikl holou sečí a umělou obnovou dubu. Tímto způsobem obnovy je zcela narušena kontinuita lesního porostu - obnova charakteristického doubravního bylinného patra může trvat několik desetiletí, porost též neposkytuje vhodné podmínky pro lesní živočichy.

Foto15 a 16: Silně ohrožený vstavač nachový a místo jeho výskytu - okraj lesa s rozvolněným mladším porostem s čerstvě vyřezanými křovinami. Lokalita se nachází na rozhraní PP a navazující parcely již mimo PP, která je porostlá rozvolněným listnatým porostem a je vedena jako ostatní komunikace.

Foto 17: Upolín nejvyšší při S okraji PP v porostu 49Ab8.

Foto 18: Silně ohrožená ostřice stinná nalezená v jediném trsu ve střední části PP. Vzhledem k tomu, že se jedná o velice nenápadný druh, je její výskyt pravděpodobně hojnější.

Foto 19: Ohrožený hlístník hnízdák, který se vyskytuje roztroušeně na živnějších půdách PP, zejména na S svazích a jejich úpatí.

Foto 20: Mraveniště mravenců rodu *Formica* nalezené při Z okraji PP v kraji lesa.